

Va-Roma; 4-6

I. KU ENDLIWA LAVO LULAMA HI KU PFUMELA LESWI VONAKEKE EKA ABRAHAM (4:1-25)

Eka chaputara leyi yi kongoma yi hlamusela hi laha munhu a nga amukeriwaka eka Xikwembu ntsena hi ku pfumela eka Xona, yi kombisa swi munhu ha twa swi mbirhi swa le ka Tesitamente ya khale ku nga Abraham na Hosi Davida. Tani hi swi kombiso eka endlelo leri.

Kuna ku hambana loku kulu eka ku endla mintirho yo lulama ku endlela ku amukeriwa hi Xikwembu, no va munhu a pfumela eka Xikwembu lexi nyikaka hi tintswalo lava a va nga faneriwi vari va dyohi hi tintswalo ta Xona. Leswi swi nga fanekisiwa na ku hambana ka nyiko kumbe muholo. Loko munhu a tirha, a nga koxa muholo eka muthori wa yena eku heleni ka vhiki kumbe nhweti, hikuva wa lulameriwi hi hakelo ra yena. Kutani a nga ti khorwisa hi nkwama wa yena wa Mali hikuva u amukerile hakelo ra matimba ya yena. Kambe loko munhu a nga tirhangi a swi koteki kuya eka nwa-kumi a ya koxa xuma lexi a nga xi tirhelangiki. A nga kambela tintswalo ku kuma nyiko yo karhi, loko a yi kuma swi ta vuriwa nyiko ya tintswalo.

Hosi Davida eka Psalm 32:1, 2 u tiyisisa leswaku hi yona ndlela yi ri wexe leyi munhu anga hlanganaka na Xikwembu hi yona. Hikuva uri; ku katekile lava swi dyoho swa vona swi rivaleriweke na kambe swi funengetiweke leswaku swi nga ha tsungzukiwi.

Leswi hi swona hi ntiyiso leswaku; kokwana wo sungula wa va-juda yena Abraham u ve a endla leswaku vuxaka bya yena na Xikwembu byi tiya. Hi laha a nga va a nwi humesela handle eku nwi komba nhlayo ya tinyeleti, kutani a nwi tshembisa leswaku vatukulu va yena va ta kotisa tinyeleti ta tilo., kutani Abraham a pfumela eka Yehova, kutani a va a hlayiwa la lulameke (Gen15:5, 6) loko a amukeriwile hi Xikwembu hikwalaho ka mintirho leyinene, a ta va na lexi a ta ti ba xifuva hi xona, kambe a nga ti bangi xifuva. Matsalwa ya vula leswaku Abraham u pfumerile eka Xikwembu, kutani Xikwembu xi amukerile ripfumelo ra yena kutani Xinwe endle la lulameke, leswi vulaka leswaku Xikwembu Xite; “u ni ku hlangana na Mina hikuva u pfumerile eka Mina.

Xivutiso xi nga ku: “nyiko ya ku hlangana na Xikwembu hi ku pfumela ku nga ri hi mintirho xana yi endleriwa lavo yimbisiwa ku kotisa Abraham xana?” Nhlamulo yi olovile, Abraham u kumile nyiko leyi hi ku pfumela a nga si yimbisiwa, leswi vulaka leswaku u kumile nyiko leyi ku nga ri hi leswi a nga yimbisiwa, Xikwembu xi yimbisile Abraham hi Xiviri ku ri xikombiso xa nyama leswaku u ni ku hlangana na Xikwembu. Ntsena hikuva a pfumerile eka Xona.

Leswi a nga va yena wo sungula ku hlangana na Xikwembu hi ku pfumela, impela hi yena Tatana wa vanhu hinkwavo lava nga yimbisiwa kutani va va na ku hlangana na Xona ntsena

hi ku pfumela eka Xona. Na kambe I Tatana wa hinkwavo lava yimbisiweke va nga va-juda la va va nga yimbisiwangiki ntsena kambe va ve na ku hlangana na Xikwembu hikuva va vekile ku tshemba ka vona eka Xona. Hi mukhuva wo lowo Abraham u vile Tatana wa tinxaka-nxaka. Ku katsa lava yimbisiweke ni lava nga yimbisiwangiki.

Swi tshembisa hinkwaswo swa Xikwembu swi nga va ntiyiso evutonwini bya hina ntsena loko hi Xi tshemba. Xikwembu xi hi nyika switshembiso swa xona hi tintswalo ta Xona ku nga ri hi leswi hi swi endleke, I Xikwembu lexi nyikaka vutomi eka lava feke hi thlelo ra ximoya. Eka vanhu volavo Xi endlile leswi a swi nga ri kona leswaku swi va kona.

Abraham u vile wa ntiyiso, hi ku tlhandlhamana ka malembe u yile a engetela ku lulama ka yena no tshemba Xikwembu, na loko malembe ya yena ma ri 100 ni nsati wa yena Sarah a hundzeriwile hi nkarhi wo veleka a swi nwi tsanisanga ku tshemba Xikwembu leswaku a ta va na vatukulu lavo tala. U ve na ku tshemba leswaku Xikwembu Xi nge hluleki ku endla leswi Xi swi tshembiseke. Xikwembu xi vonile ripfumelo leri a ri pfurha ndzilo e mbilwini ya Abraham, kutani xi hlangurile swi dyoho hinkwaswo swa Abraham kutani xi nwi amukela tani hi wa Xona.ku pfumela ka Abraham eka Xikwembu swi nwi lulamele ku va la lulameke eka Xona. Marito lawa a ya tsaleriwanga hikwalaho ka yena, kambe ni le ka hina lava hi tshemba eka Xikwembu Tatana la nyikeke Nwana wa Xona Jesu Kriste, ni leswaku a nyikiwa rifu hikwalaho ka swi dyoho swa hina. Ni leswaku a pfuxiwa eku feni leswaku hi va na ku hlanganisiwa na Xikwembu ha yena. Nawu lowu wa ku endla vanhu lava lulameke ku hlangana na Xikwembu hi ku pfumela wu vuriwa ku tsetseleriwa, tani hiloko hi nga tsamangi hi dyoha.

J. KURHULA NA KU TSAKA (5:1-11)

Leswi se ku nga na ku rhula eka Xikwembu na hina, hi tiphina hi vunene hinkwabyo bya Xona, kutani ha ha ya emahlweni hi langutela leswa ha taka, ku nga ku amukela tinyiko ta vuhosi bya ku kwetsima ka Xona.

Kambe a hi tsaki eka leswi tsakisaka ntsena, hi tsaka ni le maxangwini lawa hi fikelaka, hikuva ya hi dyondzisa ku tiyisela, na kambe ku tiyisela swi hi endlile hi va lava hetisekeke, loko hi ri karhi hi ya emahlweni eku kuleni eka swa ximoya, leswi hi tiselaka ku tshemba ka vu mundzuku, hikuva ku tshemba loku ku nga ka ku nga hi khomisi tingana hikuva moya lowo kwetsima wu tile ku ta tshama etimbilwini ta hina eku hi tiyisa e rirhandzwini ra Yena. Ku xaniseka hinkwako loku humeleleke eku vambiweni ka Kriste exihambanweni, hi nga pfumela leswaku u tile ku tisa ku ponisiwa ka rixaka, eka nkarhi wa kahle wa matimu. Na kambe eka hinkwenu u kona hi nkarhi wa kahle, hi laha hi ti twelaka ndzeni ka hina kulaveka ka ku lava muponisi loyi anga funengetaka swi dyoho swa hina, ni ku ta a ta tshama na hina a ta hi nyika ku hlula eka nyama leyi tsandzekaka.

Ku xaniseka ka Kriste ni rifu ra vadyohi, swi kombisa rirhandzu leri tlulaka ku twisisa hinkwako. Hi nga ringeta ku veka vutomi bya hina ekhobyeni hi ku tinyikela rifu eku fela la nga lulamangiki leswaku a nga fi, eka matimu aswi va nga kona leswaku munhu a humelela eku nyika vutomi bya la nga lulamangiki ku nwi fela, loyi a nga faneriwi no faneriwi hi ku riheriwa nandzu hi rifu. Hikwalaho ko va a hangalase vutomi bya kwe evudyohweni.

Xivangelo xova Jesu a hi ponisile eku tsandzekeni ka hina, hikuva vutomi bya hina a byi nyuperile evudyohweni, swa hi kombisa leswaku eka Yena hi ni ku tshemba loku tiyeke leswaku eka Yena hi ni vutomi leyintshwa na kambe hi na ku ya emahlweni ka ntiyiso swinwe na yena hi laha ku nga heriki.

K. RIFU HIKWALAHO KA ADAM; VUTOMI HIKWALAHO KA KRISTE (5:12-21)

Adamu wo sungula u dyohile, kutani a endla leswaku hinkwavo va va vadyohi kutani va avanyisiwa, Kriste wo sungula u tinyiketile evudyohweni eku vuyerisa vanhu hinkwavo leswaku va balekela ku avanyisiwa. Sweswo swi vula leswaku: unwe eka hinkwavo.

Adamu wo sungula u dyohile, kutani vanhu hinkwavo va tswaleriwa vu dyohweni leswi endlaka leswaku va avanyiseriwa vudyoho hi rifu. Ku sukela eka malembe hinkwawo lawa hundzeke vanhu vari ku loveni, ni loko Xikwembu xi nga si nyika nawu eka rixaka ra Israel, munhu ari na nandzu wa vu dyoho. Vanhu ava ri na nandzu swi te tano hikuva e rivaleni vanhu a va swi tiva leswaku ku ni muvumbi la tumbuluxeke hinkwaswo kambe ava nwi gandzelanga, hikwalaho va ni nandzu va fanela ku avanyisiwa., hambi swi ri tano nawu wa Xikwembu wu ve kona kahari ku sunguleni hikuva a wu tsariwe emapfalweni ya vona. Kutani aku na xivangelo xo ala ku avanyisiwa hikuva va engetile va fa vari karhi va avanyisiwa hi mapfalo ya vona yo ala ku gandzela muvumbi wa hinkwaswo. Hikwalaho ku dyoha ka unwe ku endle leswaku hinkwavo va fanela hi ku avanyiseriwa rifu.

Ku na swi fanekisiwa swa leswi Adam a swi endleke, na leswi Kriste a swi endleke, kambe swa hambana. Ha vumbirhi Adam na Kriste va vile na vutihlamuleri hi swo karhi leswi va swi endleke vanhu, kambe tintswalo leti teke hi kwalaho ka Kriste ti kulu ku tlula ku avanyisiwa loku teke hikwalaho ka Abraham. Hikwalaho ka swendlo swa Abraham swo tiarisa swi endle leswaku hinkwavo va avanyisiwa, kambe hi ku yingisa ka Kriste swi endle leswaku vanhu hinkwavo va kuma tintswalo to tsetseleriwa na kambe va va lava lulameke no hakeleriwa milandzu. Adam u tisile rifu, kasi Kriste u tisile vutomi. Munhu a fanele ku hakela nandzu lowu endleke hi Adam ku nga rifu, kambe Kriste u hakela swi endla swa vanhu.

Milawu ya Xikwembu yi rhumeriwile eka va Israel endzhaku leswaku va ta kota ku vona hilaha va dyohelaka Xikwembu ha kona, hambi vudyoho bya munhu byi tele swinene, tintswalo ta Xikwembu ti le henhla eka vanhu ku tlurisa hinkwaswo. Hambi leswi xidyoho a xi ri na matimba yo fuma munhu eku ya fika eku feni, kambe vunene ni rirhandzu ra Xikwembu swi ni matimba yo fuma munhu ku yisa evutonwini lebyi nga heriki.

L. KU FA EVUDYOHENI, NI KU HANYA EKA KRISTE (6:1-14)

Xana hi nga heta hi ku yini eka mhaka leyi? Leswi ku dyoha ka munhu swi endleke leswaku Xikwembu xi chela tintswalo ta xona eka munhu, xana hi ta engete hi dyoha leswaku tintswalo ta Xikwembu ti ta engeteleke eka hina ke? E-e, na swintsanana, ku amukela tintswalo ta Xikwembu hi fanele ku fa hi thlelo ra vudyoho, xana hi nga ya emahlweni hi dyoha ke?

Ku khuwuriwa ka va pfumeri, ko nga xikombiso xo khuvuleriwa eka Kriste, swi tiyisisa leswaku xidyoho xi fanele ku fa, hikuva hi yimberiswa e matini, na kambe ha humeseriwa ehenhla ku ri xikombiso xa ku fa evudyohweni eximoyeni kutani hi pfuxeriwa eka vutomi bya Xikwembu. Kutani hi vonakala eka Xikwembu hiri eka Kriste loko a fa, tani hiloko a yile sirheni a engete a pfuka ku feni. Leswi swi vula leswaku vutomi bya hina bya vudyoho byi nghenisiwile eku feni leswaku byi herisiwa matimba ya vudyoho leswaku hi nga ha vi mahlonga ya vudyoho, hikuva ntsumbu lowu feke a vu na matimba na kambe a wu nga endli nchumu.

Hi mukhuva wo lowo hi pfuxiwile na Kriste esirheni, tani hi loko Kriste a pfuxiwile eku feni leswaku a hanya hilaha ku nga heriki, na hina hi ta hanya hilaha ku nga heriki loko hi ri ka Kriste. Tani hi leswi rifu ri nga riki na matimba eka Kriste na vudyoho a byi na matimba eka hina.

Kutani swa hi fanela ku tiva xiyimo xa hina xo khomeka xa nawu. Hi ku pfumela hi fanele ku tshemba leswaku hi file evudyohweni kutani ha hanya eka Kriste. Swa hi fanela ku tshinya swirho swa hina swa nyama ni miehleketo ya hina tani hiloko swi file hi thlelo ra vudyoho, a ha ha faneli ku va na ku tiyingisa ka vudyoho na kuva mahlonga ya leswo biha, kambe hi fanele ku nyiketa mimiri ya hina swi va magandzelo ya Xikwembu hikuva Xi hanya eka hina. Xidyoho a xa ha fanerwi ku va hosi ya nwina hikuva a ma ha hanyi vutomi hi matimba ya nwina kambe hi tintswalo ta Xikwembu. Hi ti ntswalo ta Yena mi khulukela eka vutomi lebyi ntshwa lebyi kondletelaka hi moya wa Yena.

M. MAHLONGA YA LESWO LULAMA (6:15-23)

Xivangelo xova mi file hi nawu wa vudyoho na kambe mi hanya eka Kriste, a swi nga ta mi tirhela njhe eka vutomi bya siku ri nwana na ri nwana. Mi. fanele ku lwa hi matimba ku kondletela ku fa ka nwina hi thlelo ra vudyoho, ni ku hanya ka nwina eka Kriste. Ma fanela ku endla ku hlawula eku tinyikela hi ku helela eka vudyoho kumbe eka Xikwembu.

Loko u hlawula ku tinyikela eka vudyoho, u tava hlonga ra vudyoho na kambe loko mi hlawula kutinyiketa eka Xikwembu mitava hlonga ra ku lulama mi ta ya emahlweni mi tirhela ku hanya loko lulama, ku hanya loku nene ka Xikwembu, tani hi hlonga leri tirhela ka nwini wa rona, loko hlonga ri ya emahlweni ri tirhela nwini wa rona lembe na lembe ku fikela laha ri tolovelaka ku endla tano, ku fikela laha hlonga ri nga ha vutiseki nwini wa rona eka matirhelo ya siku na siku ri to tirha tani hi masiku,swi tava tano loko u ya emahlweni u hanya vutomi bya ku kombisa ku fa hi thlelo ra vudyoho Kriste u ta fuma evutonwini bya wena.

Loko u ti nyiketa eka leswi nyamisaka xiviri xa wena u ta ya emahlweni u engeteleke ku tinyamisa, kambe loko u ya emahlweni u endla leswi kwetsimaka u ta ya emahlweni u engeteleke ku kwetsima. Swi anakanyeni kahle: mi tshovele yini eka vutomi bya khale, vutomi lebyi a byi mi khomisi tingana na nwina, swilo leswi a swi mi yisa eku feni, swi mi vuyerisa yini?, hi kwalaho sweswi leswi mi ve ke na nkateko wo ntshuxiwa eka vudyoho mahala ni le ku fumeni ka vudyoho na rifu kutani mi hanya vutomi lebyi ntshwa byo kwetsima lebyi mi yisaka evutonwini lebyi nga heriki.

Xivulavulelo lexi nge eka: 6:23: hikuva hakelo ya xidyoho I rifu; kambe ku nyika ka Xikwembu I vutomi lebyi nga heriki lebyi nga ka Jesu Kriste.

//////////